

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **B.**, bývajúcej v S., zastúpenej Mgr. V., advokátom, so sídlom v Bernolákove, Národného oslobodenia č. 25, proti žalovanému **MUDr. J.**, s miestom podnikania v P. , IČO X., zastúpenému JUDr. R., advokátom so sídlom v Považskej Bystrici, Centrum č. 18/23, o vydanie bezdôvodného obohatenia 3 186,62 € s príslušenstvom, vedenej Okresným súdom Považská Bystrica pod sp. zn. 3 C 180/2007, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 3. decembra 2009 sp.zn. 19 Co 85/2009 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie o odvolaní žalobkyne proti výroku rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 3. decembra 2009 sp. zn. 19 Co 85/2009 o trovách konania **z a s t a v u j e.**

Žalovanému nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Považská Bystrica rozsudkom (v poradí druhým) z 15. januára 2009 č. k. 3 C 180/2007-187 zamietol návrh o vydanie bezdôvodného obohatenia a žalobkyňi uložil povinnosť žalovanému nahradiť trovy konania vo výške 903,92 €.

Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 3. decembra 2009 sp. zn. 19 Co 85/2009 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1

O.s.p. potvrdil a žalobkyni uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania vo výške 232,81 €.

Proti rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej podala žalobkyňa dovolanie (č.l. 242 – 250 spisu), proti výroku o trovách odvolacieho konania odvolanie (č.l. 253- 255 spisu).

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 31. januára 2011 sp.zn. 6 Cdo 73/2010 dovolanie žalobkyne odmietol a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Žalobkyňa odvolaním zo 7. februára 2010 (č.l. 253 - 255 spisu) napadla rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 3. decembra 2009 sp. zn. 19 Co 85/2009 vo výroku o náhrade trov odvolacieho konania (t.j. o jej povinnosti nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania vo výške 232,81 €.). Odvolaciemu súdu vyčítala nesprávnu aplikáciu ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. pokiaľ ide o otázku účelného priznania trov odvolacieho konania žalovanému vo výške 60,58 € v súvislosti s úkonom právnej služby spojeným s účasťou advokáta na vyhlásení rozsudku odvolacím súdom (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.). V zmysle zásady nediskriminácie, t.j. rovnakého zaobchádzania, podľa názoru odvolateľky je potrebné považovať rozhodnutie o trovách odvolacieho konania za rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktoré je svojou podstatou identické s výrokom o trovách prvostupňového konania, kde je zákonná možnosť odvolania zachovaná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť odvolaním (§ 201 a nasl. O.s.p.).

I keď Občiansky súdny poriadok výslovne nevypočítava procesné podmienky konania, možno z neho vyvodiť, že procesné podmienky sú také vlastnosti súdu a účastníkov konania, ktoré musia byť splnené na to, aby sa dosiahol cieľ občianskeho súdneho konania vyplývajúci zo základných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (v prvej hlave prvej časti). Na strane súdu k podmienkam konania patria také jeho vlastnosti, ktoré vymedzujú jeho práva a povinnosti ako orgánu štátu konať a vydať rozhodnutie. Takouto vlastnosťou je nepochybne aj funkčná príslušnosť, úprava ktorej dáva odpoveď na otázku, ktorý súd je príslušný konať a rozhodovať o veci v inštančnom postupe. Chýbajúca funkčná príslušnosť na prejednanie určitej veci predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania.

V prejednávanej veci odvolanie žalobkyne B. smeruje proti výroku rozsudku krajského súdu, ktorým krajský súd uložil žalobkyni povinnosť nahradiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania vo výške 232,81 €.

V danom prípade Krajský súd v Trenčíne (ako súd odvolací) rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa a rozhodol o trovách odvolacieho konania; rozhodoval ako súd funkčne príslušný v zmysle § 10 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 219 O.s.p. a § 224 ods. 1 až 4 O.s.p., t.j. prejednávajúci odvolanie žalobkyne smerujúce proti rozsudku súdu prvého stupňa. Keďže nešlo o rozhodnutie krajského súdu ako súdu prvého stupňa (§ 9 ods. 2 O.s.p.), odvolanie proti nemu nie je prípustné a to ani pokiaľ ide o náhradu trov odvolacieho konania; takéto rozhodnutie ako celok (v merite veci i vo výroku o trovách odvolacieho konania) nie je spôsobilým predmetom odvolania (ako správne uviedol aj krajský súd v poučení písomného vyhotovenia rozsudku tak, že proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné). Taktiež platí, že právoplatnosť rozhodnutia zakladá zákonnú prekážku pre jeho vecnú zmenu v riadnom opravnom konaní (rozhodnutie odvolacieho súdu nadobúda právoplatnosť jeho doručením). Vydanie konečného rozhodnutia v odvolacom konaní vo veci samej zakladá povinnosť odvolacieho súdu rozhodnúť i o jeho trovách a to za podmienok uvedených v § 151 O.s.p. v spojení s § 224 O.s.p. Výnimku predstavuje prípad, kedy súd prvého stupňa rozhodne, že o náhrade trov konania bude rozhodnuté až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (§ 151 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 4 O.s.p.). Rozhodnutie o trovách vzniknutých v odvolacom konaní pritom vždy závisí od výsledku tohto konania a tvorí s ním jeden celok. S uvedeným názorom korešponduje zákonná úprava, podľa ktorej ak súd v rozsudku nerozhodol o trovách konania, môže tak sám urobiť dodatočne doplňujúcim rozsudkom do jeho právoplatnosti a na návrh účastníka do 15 dní od jeho právoplatnosti (§ 166 ods. 1 O.s.p.).

V kontexte historického vývoja, ktorým prešlo procesné právo na území Slovenskej republiky sa žiada uviesť niekoľko poznámok o prípustnosti (možnosti) opravných prostriedkov proti výrokom o náhrade trov konania vydaných inštančne vyššími súdmi. Tak napríklad ustanovenie § 528 rak.c.ř.s. z roku 1895 vylučovalo možnosť podať akýkoľvek opravný prostriedok proti výroku o trovách konania, ktorý bol vydaný súdom druhej stolice (Hora, V.: Učebnice civilního práva procesního, Všehrd, Praha 1947, str. 193). Uhorský civilný poriadok z roku 1911 sa v otázke prípustnosti opravných prostriedkov (odvolacích

i dovolacích) – v porovnaní s rak. c.ř.s. – vyznačoval širším poňatím, pripustil i samostatné odvolanie len proti trovám konania v rozsudku (§§ 477. I, 513); dovolanie k najvyššiemu súdu však v tomto prípade obmedzil len spolu s odvolaním proti inej – hlavnej časti rozsudku (Hora, V: Civilní řád soudní na Slovensku, Nakladatelství Právnické jednoty na Slovensku, 1922, str. 97 a 98). Prípustnosť riadnych opravných prostriedkov (odvolania a sťažnosti) bola z hľadiska objektívnych podmienok vylúčená v prípade rozhodnutí vydaných súdom druhej stolice, čo svoje vyjadrenie našlo v ustanovení § 172 ods. 1 a § 190 zákona č. 142/1950 Zb. o konaní v občianskych právnych veciach účinného na Slovensku 1. januára 1951. Pokiaľ išlo o rozsudok vydaný Najvyšším súdom ako súdom prvej stolice (§ 214 ods. 1, § 643 ods. 3), tento nadobudol právoplatnosť jeho doručením, proti nemu nebolo odvolanie prípustné; nie je tu inštancia, ktorá by mohla rozhodovať o odvolaní (porovnaj Štajgr, F.: Učebnica občianskeho procesného práva, II. prepracované a doplnené vydanie, Osveta, Bratislava 1959, bod 375, 376, str. 341-342). Súčasne platný procesný poriadok (zavedený zákonom č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien, účinný 1. apríla 1964) zachováva kontinuitu ponímania objektívnych dôvodov vylučujúcich možnosť uplatnenia riadneho opravného prostriedku (odvolania) voči rozhodnutiam odvolacieho súdu (§ 201 O.s.p.), čím takto zákonom upraveným spôsobom limituje prípady na ktoré sa nevzťahuje zásada dvojinštančnosti, na ktorú poukazuje odvolateľka v tomto prípade. Odvolanie je riadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť rozhodnutie súdu vydané v konaní v prvom stupni, pokiaľ to zákon nevyklučuje. Z ustanovenia § 201 O.s.p. je nutné dôvodiť, že predmetom odvolania nemôžu byť rozhodnutia vydané krajským súdom alebo Najvyšším súdom Slovenskej republiky ako súdom odvolacím v odvolacom konaní (§ 10 ods. 1 O.s.p. a § 10 ods. 2 O.s.p) alebo Najvyšším súdom Slovenskej republiky, ako súdom dovolacím v dovolacom konaní (§ 10a ods. 1 Os.p.), ktorým nepredchádzali rozhodnutia súdov prvého stupňa (napr. rozhodnutie odvolacieho súdu o trovách odvolacieho konania, či rozhodnutie dovolacieho súdu o trovách dovolacieho konania). Preskúvanie tzv. jednostupňových rozhodnutí vydaných v odvolacom konaní je možné len prostredníctvom mimoriadnych opravných prostriedkov, pokiaľ sú splnené zákonné podmienky.

Občianske súdne konanie z pozície právnej úpravy obsiahnutej v právnom poriadku Slovenskej republiky je ovládané aj zásadou dvojinštančnosti konania. Podstatou tejto zásady v civilnom procese je, že pokiaľ to zákon umožňuje môže sa účastník konania prostredníctvom opravného prostriedku domáhať, aby rozhodnutie prijaté na súde prvého stupňa bolo následne predmetom posúdenia na inštančne vyššom súde. Samotné právo na

dvojinštančné konanie je v dôsledku výkladu vnímané ako súčasť v širšom slova zmysle ponímaného práva na spravodlivý proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Pokiaľ z rozumných dôvodov zákon dovoľuje, aby sa vo veci s konečnou platnosťou rozhodlo v jednom stupni (napr. tzv. bagateľné spory a iné) nedochádza k porušeniu práv účastníkov konania na súdnu ochranu a spravodlivé konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s článkom 6 ods. 1 Dohovoru. Historicko-právna tradícia na území Slovenskej republiky kontinuálne pretrvávajúca a nachádzajúca vyjadrenie v terajšej právnej úprave, ktorá pre objektívne podmienky neumožňuje bezvýhradné uplatnenie zásady dvojinštančnosti konania – voči rozhodnutiu vydanom v opravnom konaní o náhrade jeho trov – vytvorila zákonný rámec, v ktorom sa podľa názoru dovolacieho súdu zachovávajú za rovnakých podmienok každému účastníkovi ústavné práva na súdnu ochranu i spravodlivé súdne konanie.

Z ustanovenia § 201 O.s.p. vyplýva, že účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje.

Podľa § 103 O.s.p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví (§ 104 ods. 1, veta prvá O.s.p.).

Právo rozhodovať o náhrade trov konania prináleží nielen súdu prvého stupňa ale pre odvolacie konanie aj súdu odvolaciemu. Napadnuté uznesenie, ktorým Krajský súd v Trenčíne rozhodol o povinnosti žalobkyne nadradiť žalovanému trovy odvolacieho konania je rozhodnutím odvolacieho súdu a Najvyšší súd Slovenskej republiky nie je preto funkčne príslušný na prejednanie odvolania proti tomuto rozhodnutiu krajského súdu ako súdu odvolaciemu.

So zreteľom na to, že odvolanie žalobkyne smeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, kde nie je daná funkčná príslušnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, bolo konanie o jej opravnom prostriedku v zmysle § 104 ods. 1 O.s.p. zastavené.

V odvolacom konaní procesne úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd mu nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, lebo nepodal návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy odvolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3: 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 12. decembra 2011

JUDr. Daniela Š v e c o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť :

Hrčková Marta